

Opakování pádů myšlenkami Karla Čapka

The quotes below are all from Karel Čapek. Read them for meaning, using a dictionary to look up any words that you need to. How would we render these bits of wisdom into English?

Analyze the underlined words or phrases: what is the grammatical gender? what is their case (nominative, accusative, genitive, dative, locative, or instrumental)? singular or plural? and *why* are they in that particular case?

Remember to follow the steps for reading Czech: (1) find the main verb: what tense is it? what aspect is it?; (2) find the subject of the sentence in the nominative case, keeping in mind that the subject can sometimes be after the main verb; (3) find the direct object in the accusative and/or the indirect object in the dative; (4) then deal with adverbs, locative phrases, and genitive or instrumental phrases; (5) try to put it all together in a way that makes sense in English.

Make flashcards for — and memorize in their context! — the **bolded** words in the glossary that follows.

For more on Čapek, see: http://en.wikipedia.org/wiki/Karel_Capek; <http://www.karelcapek.com/>.

1. Lidskost

Nevěřím v dokonalost dnešního ani příštího člověka... Patřím k **idiotům**, kteří mají člověka rádi, protože je člověk.

2. Víra a kritika

Mám-li už volit mezi vírou a kritikou, volím kritiku; neboť víra mne zbavuje kritiky, ale kritika mi umožňuje aspoň nějaký pěkný kousíček víry: dokonce i víry jiných lidí.

3. „Já“ a „my“

„Já“ je slovo praktické..., je nekonečně skromnější než „my“; „já“ je zároveň slovo svědomí i slovo činu.“

4. Člověk a svět

Mnoho dá člověku svět; ale chce-li člověk dát něco světu, musí sedět na svém malém poli a dříť jako nádeník.

5. Budoucnost

Budoucnost není před námi, je už mezi námi; a co není mezi námi, nebude ani v budoucnosti.

6. Instinkt a rozum

Instinkt je jistota v jednostrannosti; rozum je váhání mezi alternativami a zkoušení nových možností. Rozumu můžeme důvěřovat, že nás nezavede do slepých uliček.

7. Politické strany a demokracie

Není pochyby, že politické strany hrají hru a každá by chtěla, aby měla celou hru ve svých rukou; ale demokracie není hra.

8. Demokracie jako láska k lidem

Rozumí se, že demokracii lze také (a lépe) definovat v termínech docela jiných: v termínech lásky a úcty k bližnímu, rovnosti a bratrství, dobré vůle a humanity. To je obsah demokracie. Demokracie je racionální metoda lásky k lidem.

9. Kultura osvobozuje

Kultura, která není osvobozující, která nevede člověka k širšímu a volnějšimu rozhledu v životě, není živá: ocitá se na slepé cestě, jakmile omezuje a zužuje lidskou mysl.

10. Výchova

Člověk si musí vždycky uvědomit, pro koho píše. I jako novinář, i jako autor si musí stále říkat: vychovat, vychovat, vychovat. Výchova není v tom, poučovat lidi nebo jim dělat kázání, ale dát jim příležitost, aby sami mysleli, aby sami srovnávali.

11. Básník

Básník spolutvoří svět, v němž lidé žijí; nedává jim pouček, ale rozšiřuje a naplňuje jejich skutečnost.

12. Humor

Humor je nejdemokratičtější z lidských zvyků.

13. Co musí politik?

Politik musí znát duši lidí, musí chápat život jako drama, jehož konflikty vedou k dějinné katarzi.

14. Politika jako umění

Každá harmonizace a každý řád má v sobě element estetický a uspokojuje naši touhu po kráse světa. Politika, která se o toto pokouší, je čímsi jako poezií nebo hudbou, sochařstvím nebo architekturou — je uměním, které tvoří své dílo z lidí a společenských sil.

15. Anglie

Anglie je země antinomií. Je nejkrásnější a zároveň nejošklivější ze všech zemí, které jsem kdy viděl. Vyvinula nejhroznější moderní industrialismus a přitom uchovala nejpůvodnější bukolický život. Je nejdemokratičtější ze všech národů a přitom má v úctě nejstarší přežitky aristokracie. Je zároveň puritánsky vážná i dětinsky veselá. Má v sobě nejvíc tolerance a zároveň nejvíc předsudků. Její obyvatelé jsou neobyčejně plaší a zároveň neobyčejně sebevědomí. Spojují v sobě maximum osobní svobody s maximem loajality. Anglický život je utkán ze střízlivého common sense a z iracionalismu Alicina Světa divů. A tak dále. Anglie je země paradoxů proto zůstává zemí tajemnou.

Slovníček

lidskost: humaneness

dokonalost: perfection

dnešní = dnes (adjektiv)

patřit (patřím, patříš...; imperf) k + dat: to belong to something or someone

víra: faith

-li = jestli...

volit (volím, volíš...; imperf; perf: zvolit) + akuz (co, koho): to choose, select, elect

neboť = protože

zbavovat (zbavuju, zbavuješ...; imperf; perf: zbavit) + akuz + gen: to deprive someone of something

umožňovat (umožňuju, umožňuješ...; imperf; perf: umožnit) + akuz + dat : to enable something for someone

aspoň: at least

koušíček < kousek: piece, part

dokonce i: and even...

nekonečně: endlessly

skromný: humble

zároveň: likewise

svědomí: conscience

čin: action

pole: field
dřít = pracovat (hodně!)
nádeník: manual worker hired for a day

ani... (ani...): neither... (nor...)

jistota: certainty
jednostrannost: one-sidedness, bias

rozum: reason, rationality

váhání: hesitation,

zkoušení: trying out, testing

důvěřovat (důvěřuju, důvěřuješ...; imperf; perf: důvěřit) + dat: to trust, give credence to, confide in
zavést (zavedu, zavedeš..., zavedl; perf) + akuz + kam: to lead someone somewhere

slepý: blind

ulička < ulice

pochyba: doubt

by + minulý čas: conditional (*would...*)

ve svých rukou: in its hands, under its control

rozumí se, že...: it's understood that...

lze + inf: it is possible to do something

úcta k + dat: respect for someone

rovnost: equality

dobrá vůle: good will

obsah: contents (of something)

osvobozující: liberating, freeing

širší (komparative < široký): wide(r)

volný: free

rozhled: outlook, perspective, breadth of view

živý: alive, live

ocítat se: to find oneself

jakmile...: as soon as..., whenever...

omezovat (omezuju, omezuješ...; imperf; perf: omezit) + akuz: to limit, circumscribe something

zuzovat (zuzuju, zuzuješ...; imperf; perf: zúžit) + akuz: to narrow, constrict something

mysl (f): thought

vychovat (vychovám, vychováš...; perf; imperf: vychovávat): to educate, bring up, foster

výchova: education, upbringing, training

není v tom...: is not about...

poučovat: to teach by indoctrination

kázání: preachings

dát příležitost + dat: to give someone the opportunity to...

srovnávat (srovnávám, srovnáváš...; imperf; perf: srovnávat): to compare (here: weigh and evaluate things side-by-side as an aspect of critical thinking)

spolutovořit (spolutovořím, spolutovoříš...; imperf): to co-create

v němž = v kterém

žít (žiju, žiješ...; imperf): to live

poučka: precept, thesis

rozšiřovat (rozšiřuju, rozšiřuješ...; imperf; perf: rozšířit) + akuz: to broaden, expand something

naplňovat (naplňuju, naplňuješ...; imperf; perf: naplnit) + akuz: to complete, fill out something

skutečnost = realita

zvyk: habit, custom, tradition

duše: soul
jehož = kterého
katarze: catharsis

řád: arrangement, system
uspokojovat (uspokojuju, uspokojuješ...; imperf; perf: uspokojit) + akuz: to gratify or satisfy something
touha po + lok: longing for something
krása: beauty
pokoušet se (pokouším se, pokoušíš se...; imperf; perf: pokusit se) o + akuz: to attempt something
čímśi = něčím: something (instr case)
sochařství (< socha): sculpture
tvořit (tvořím, tvoříš...; imperf; perf: stvořit) + akuz: to create something
dílo: work (of art), creation
síla: force

antinomie: contradiction (antinomy!)
... který jsem kdy viděl: ... that I have ever seen
vyvinout (vyvinu, vyvineš...; vyvinul; perf; imperf: vyvíjet) + akuz: to evolve or develop something
a přitom...: and at the same time...
uchovat (uchovám, uchováš...; perf; imperf: uchovávat): to preserve, retain something
původný: original
národ: nation
mít v uctě + akuz: to honor, revere, hold in respect something
přežitek: left-over, residue, relic
předsudek: prejudice
plachý: shy, timid
sebevědomý: self-confident
spojoovat (spojuju, spojuješ...; imperf; perf: spojit) + akuz: to unite something or someone
je utkán z...: is woven from...
střízlivý: sober
div: wonder
a tak dál(e): etcetera
proto: therefore